

# אור לארבעה עשר

## מסורת הש"ס

(א) נדרים י"ט. מוספסה  
 טעמיהו פיה' (י"ט) ומוסוס  
 דעמיהו טעמיהו מ"ו ומוסוס  
 פיה' (י"ט) ומוסוס דעמיהו  
 נדרים לכן שפיר איהו דעמיהו  
 ספק ספקין, (ב) לנקמן י"ט  
 (ג) לנקמן י"ט. ערית פ"ח מ"ד  
 נדרים י"ט. ע"ז. (ד) לנקמן  
 (ה) לנקמן י"ט. ע"ז. (ו) לנקמן  
 (ז) לנקמן י"ט. ע"ז. (ח) לנקמן  
 (ט) לנקמן י"ט. ע"ז. (י) לנקמן  
 (יא) לנקמן י"ט. ע"ז. (יב) לנקמן  
 (יג) לנקמן י"ט. ע"ז. (יד) לנקמן  
 (טו) לנקמן י"ט. ע"ז. (טז) לנקמן  
 (יז) לנקמן י"ט. ע"ז. (יח) לנקמן  
 (יט) לנקמן י"ט. ע"ז. (כ) לנקמן

## הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ספק משקה  
וכו' כגון היה מקל צידו:

## מוסף רש"י

**ספק משקה לטמא טמא** (למא)  
במשקה בתחילת טומאתו כגון טמא  
ספק נגע ספק לא נגע זהו ספק משקין  
טמא מן הספק דקדבר טומאת משקין  
היה דכתיב<sup>א</sup> וכל משקה אשר ישחה וגו'  
הלכך הויה ליה ספיקא דלדאורייתא  
לחומר. ספק משקה לטמא אחרים  
גון (ב) הית' מקל צידו וצראשא משקין  
טמאין וזקקא לזין הככרות טהורין  
ספק נגעא ספק לא נגעא זה הוא  
ספק משקה לטמא אחרים. כך הויה  
שניה במסכת טהרות [פ"ד מ"ט]: **טהור.**  
אומן הככרות טהורות הן דקספא  
משקין לטמא אחרים מדרבנן הוא  
ולא מדאורייתא ולא דורש יטמא  
דכתיב גבי משקין<sup>א</sup> בלשון יטמא הלכך  
הויה ליה ספיקא דרבנן ולקולא.  
וגירסא הכי איתא ספק משקה לטמא  
טמא לטמא אחרי' טהור: **רבי אלעזר**  
**גרסי': לכל טמא.** אספיק משקה  
אחרים קאי כשנולד ספק  
נגיעת שום דבר טהור במשקין  
טמאין צ"ן שנולד ספק זה בכלים צ"ן  
שנולד בצוכלין הרי הוא טמא מספק  
דקדבר משקין מטמאין כלים מן  
הטורה וליף טעמא מאשר ישטה  
בכל כלי יטמא<sup>א</sup> ודרש יטמא יטמא  
והדמכיה לכלי מטמא יטמא את  
הכלי והכי דרשינן ליה בתורה כתיב<sup>א</sup>  
הלכך כי הוי ספק הוי ליה ספיקא  
דאורייתא וצרה<sup>א</sup> ספיקו טמא: **ר'**  
**יוסי ור' שמעון אומרים לאוכלין**  
**טמאין.** אם נולד ספק זה בצובלים  
כגון משקין טמאין שנשפכו לזין  
הככרות ספק נגעו ספק לא נגעו  
טמאין דקא סברי משקין מטמאין  
אוכלין מדאורייתא הלכך ספק נמי  
צרשין היחיד טמא: **לכלים טהורים.**

אכל אס נולד ספק זה בכלים כגון  
משקין טמאין שנשפכו לצין הכלים  
ספק נגעו ספק לא נגעו טהורין  
דקסברי משקין אין מטמאין כלי אלא  
מדבגין ועל ספקין לא גזרו ורבי יוחנן  
ור"ש דרשי יטמא יטמא כרבי יהודה  
ומיהו כלים לא כדליף בפירקין יטמא  
לטמא את האוכלים או אינו אלא  
לטמא את הכלי אמרת לא כך היה:  
**טומאה בעולם.** מדאורייתא ואפילו  
לטומאת עממן: ר' אלעזר אומר אין  
טומאה למשקין. מן המורה כל עיקר  
ואפילו לטומאת עממן והאי כל משקה

אשר ישמה מוקי לה לקמן לענין הכ  
 בן יעוצר על איל קמלא דכן. מין חג  
 המטבחים שבעזרה כגון הדם והמים  
 לאורייתא היכי מזו רבנן לטהרינהו:  
 אחרים קאמר אכל טומאת עמלן יש ב

## רבינו חננאל

[illegible]

ימים טהור. כשנולד ספק  
פשט רגלו צמסקין טהורין  
טמא שנולד לו ספק טומאה  
היות עצמן טמאין דאוריית'

<sup>(6)</sup> ספק משקין ליטמא טמא לטמא אחרים  
טהור דברי ר"מ וכן היה רבי אלעזר אומר  
כדבריו רבי יהודה אומר לכל טמא רבי יוסי  
ור"ש אומרים לאוכלין טמאין לכלים טהורין  
סבר רבי אלעזר משקין אית להו טומאה  
בעולם והתניא <sup>(7)</sup> ר"א אומר אין טומאה  
למשקין כל עיקר תדע שהרי <sup>(8)</sup> העיד <sup>(9)</sup> (יוסף)  
בן יעקב איש צרידה על איל קמצא דכן יועל  
משקין בית מטבחיא דכן הניחא לשמואל  
דאמר דכן מלטמא טומאת אחרים אבל  
טומאת עצמן יש להן שפיר אלא לרב דאמר  
דכן ממש מאי איכא למימר אמר ר"נ בר  
יצחק אחדא והא כדבריו קאמר דנפישו ועוד  
והא וכן קתני קשיא גופא <sup>(10)</sup> רב אמר דכן  
ממש ושמואל אמר דכן מלטמא טומאת  
אחרים אבל טומאת עצמן יש להן רב אמר  
דכן ממש קסבר טומאת משקין דרבנן וכי  
גזור רבנן במשקין דעלמא ובמשקין בית  
מטבחיא לא גזור ושמואל אמר דכן מלטמא  
טומאת אחרים אבל טומאת עצמן יש להן  
קסבר טומאת משקין עצמן דאורייתא לטמא  
אחרים דרבנן וכי גזור רבנן במשקין דעלמא  
במשקין בית מטבחיא לא גזור וכי לא גזור  
רבנן לטמויי אחרים אבל טומאת עצמן יש  
להן א"ל רב הונא בר חיננא לבריה כי עיילת  
לקמיה דרב פפא רמי ליה מי אמר שמואל  
דכן מלטמא טומאת אחרים אבל טומאת  
עצמן יש להן קרי כאן יוהבשר אשר  
גע בכל טמא לא יאכל אמר רב שישיא

אָקסדעקטער 1917

משקין היינו הכשר ומשקה דמקבל  
טומאה נפקא ליה מדדריש ר' עקיבא  
גבי חולין יטמא<sup>א</sup> דשני עושה שלישי  
ובחולין לז"ע אין אוכל מטמא  
אוכל שלישי ע"כ היינו משקין<sup>ב</sup>  
**בשר מא** לשמואל דאמר רבן  
המטמא אחרים.

אע"ג דרבי אלעזר קאמער איז לוי  
טומאה כל עיקר<sup>א</sup> היינו משום דקאי  
בת"כ אמילתיה דר' שמעון דאמער  
לאוכלין טמא לכלים טהור<sup>ב</sup>;  
**חד** בתלוישין וחד במחובדין.  
ובהל' דבבב' (ויהרא יא) ובי

יִתֵּן מִיַּם עַל זֶרַע הָאָדָמָה בַּיּוֹם הַהוּא  
דְּחֹלִין (ד' לו': וַס) דָּחַד בְּמַתּוּמָה  
בְּשֶׁרֶךְ וְרִיכִיּוֹת<sup>17</sup> וְכִיוֹן דְּגִלּוֹ לֵן קֶרֶא  
מִיַּיִהוּ דְּאִין חִלּוּק בֵּין תְּלוּשִׁין וּבֵין  
מִתְּנִיחִין ה"ה בְּאִדְרָא וּמִתְּנִיחִין ח'.

רצ"א דבשעת חיצורן נדבוקו באוכל  
והעלה האוכל מן המים<sup>1</sup> אבל אם  
נגע בעורו במים אינו מוכשר דתנן  
במסכת מכשירין (פ"ד מ"ו) ג' טון  
במערה נדה מדיחמו והוא טמור  
העלתו כל שהוא מן המים טמא<sup>2</sup>  
**תירגמא** אדם. ב"פ<sup>3</sup> דחולין  
(דף ל"ו:) פריך אהא  
שינויא והא משקי קאמר ב"ד  
דמשמע ב' משקי<sup>4</sup> והכא לא חייש  
אהאי פירכא משום דתני לשנויי מאי  
משקי משקה דעלמא כדאמר (קידושין  
ד' סד:) בזוגות דעלמא והתני פריך  
משום דלית ליה שינויא אחרינא<sup>5</sup>.

קוף לה רב אשי רביעי בקדש  
 וכול משקה אשר ישתה בכל  
 שא דקרא שמעת ליה מכל  
 מחוברין וצריכי דאי אשמעינן  
 אימא לא ואי תנא מחוברין  
 ימא לא צריכי ת"ש<sup>3</sup> אף מעין  
 טומאתו ותלושין מי מכשירין  
 נחיא לא דיין שהן דכן אלא  
 ר. אבא א"ר יוחנן <sup>ה</sup>מנין לדם  
 כמים דם שגשפך כמים מכשיר

ד

וממאה מן התורה כל עיקר ואפילו לטומאת עצמן: **שְׁהֵי הָעֵדִי יוֹסֵף** ר' וכשר לאכילה: **ועל משקה בים מטבחים דכן**. על משקין של בים לנלמא טומאת משקין דרבנן ובהי לא גזר משום הפסד קדשים דלא ש להן טומאה לשמואל דלמר האי דכן דיוסף בן יעזר דכן מלמא משקין דקאמר רבי אלעזר לטמא אחרים קאמר דהא מעדות דיוסף קאמר **יוסף דן ממש**. קאמר יוסף בן יעזר ואפי' טומאת עצמן על יעזר ועזר כדבריו דרבי מאיר לרבנן דלא לטמא אחרים טעור דרבי מאיר קאבל **ועוד הא וכן קסני קשיא**. דנפיש כלומר כדבריו לשון דברים רבים נן: **ושמואל אמר כו' קסבר**. יוסף בן יעזר טומאת משקין דלורייא נן לטמא אחרים במשקין בעלמא אבל משקין בים מטבחים לא גזר וולא מרז רבנן למשקליה: **קרי כאן והבשר אשר יגע כו'**. ונהי דמשקין יוין דלמר משקין טומאין מדלורייא לעצמן בשר קודש הנוגע בן מרז קודש: **רביעי בקודש לא חיקרי טמא**. ומקו' הוא דנפיק לן ביה גע בכל טמא: **ס"ט וכל משקה אשר יטמא כו'**. דקא משתעי ביה וכל וגו' וכל משקה אשר יטמא בכל כלי יטמא וגו' וקס"ד דהכי קאמר יוסף בן יעזר מיהו טומאת עצמן מיהו מיטמו: **ויטמא הכשר**. והכי מרז א עליו כל המשקה אשר יטמא בכל כלי הוי הכשר ויטמא האוכל וזוהי **ביניהו**. הואיל ומללן גילה דעתו שהוא צריך להם וזהו חשיבותן: וזוהי הא תלושין מקבלין טומאה וקשיא לרז: **יהי טעור טומאתו**. חילא ועבל הא שאובין לא מטהרי ליה: **ותלושין מי ממשרי**. אמרם מתמה דכולהו תלושין יניחו: **אלא שאין מכשירים**. אלמא הכשר אלא ללא ליכשרו: **סירגמא**. להא דקתי אין מכשירין אדם דמשקה כדרי חייא: **שנפך כמים**. דם חולין שאין חשין לקבול בכלי מוצח ואינו נשפך לאיצוד כמים אדם ממשירי דלא איתקש לנמי:

סד

תלושין דלא מטמו ואפילו משקה בית מטבחיא מכשירי, והאמר ר' יוסי בר' חנינא משקה בית שאינן מכשירין. ושנינן הדם אינו מכשיר כר' יוחנן דאמר דם הנשפך כמים מכשיר, אבל דם מתקבל במזרק אינו מכשיר.

עין משפט  
נר מצוה

קיד א מיי פיי"ד מהל' אבות הטומאה הלכה  
:f  
קמו ב ג ד מיי פיי מהלכות טומאת אוכלין הלכה טז:  
קמו ה מיי פ"א מהל' פסולי המוקדשין הלכה לו [ופ"א מהל' טומאת אוכלין הל' טז]:

נורה אור השלב

1. וְהַבֹּשֶׁר אֲשֶׁר יֵגַע בְּכֵל  
טָמֵא לֹא יֵאָכַל בְּאֵשׁ יִשְׂרָאֵל  
וְהַבֹּשֶׁר כֹּל טָהוֹר וְאִשׁ  
יִקְרָא זֶה  
2. מִכָּל הָאֵכָל אֲשֶׁר יֵאָכַל  
אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו מִיַּם יִטְמָא  
וְכָל מִשְׁקָה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה  
בְּכֵל כָּלִי יִטְמָא:  
וְיִקְרָא זֶה  
3. אֵךְ מִעֵץ וּבוֹר מִקֹּדֶם לֹא  
יִקְרָא טָהוֹר וְיֵגַע בְּגִלְגָּלֹם  
יִטְמָא:  
4. רַק הָאֵם לֹא תִאָּכַל עַל  
הָאָרֶץ תִּשְׁכַּחֵנּוּ כִּמְיֹם:  
דְּרִיבִי כִּי טַו

בִּינוּ חֲנָאֵל (המשך)

**רבינו חננאל** (המשך)  
 כדן ממש איך אמר ר' אליעזר  
 מאיר סבירא ליה דתורת  
 הלישטע טעם אבל סומא  
 ופרקינן איבא  
 פירוש מאי בדבריו אהרן,  
 דודו טעמה ר' אליעזר ל'  
 מאיר אסיפא דאמר לטעם  
 אחרים טעם, ופליג עליה  
 ארייטא דאמר ליטעם טעם.  
 וואו דרבינא דאמר וכן כיה  
 ר' אליעזר דאמר דבריו  
 שאין דנפשיה  
 למשקן כלל עלתה בישא.  
 לאמר ר' זען משה ביה  
 מוטבחהו וכל ר' אמר דן

[illegible]

ושלשנים לעולם תריוהו  
 וכל כלי יטמא לתולשין מן  
 הקרקע ונתונים ככלי  
 מכשיר, והא' יקרא דכתיב  
 יבוא עליו מים יטמא,  
 ללמחזובין בקרקע דמכשיר,  
 המצות והתורות  
 ותרבות ויבואו בהו צורכי  
 ת"ש אך מעץ ובור  
 מקמחה מים יהיה טהור,  
 ודחין מאי יהיה טהור הכין  
 פירושה דקרא, כל כלי  
 (פ)טמא יטמא מים ויהיה טהור  
 שירא משטמא, וכל  
 כתיב כתיבין נמי לרב  
 דאמרי כי כתיבין לתולשין  
 וכל  
 משמו ומכשיר, וכל